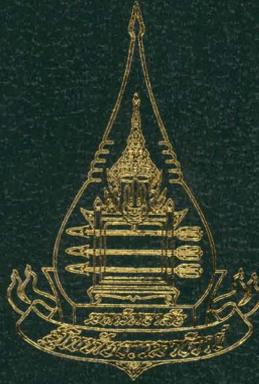

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

245440

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง กับ
ความสามารถในการบริหารงานของหัวหน้าหอผู้ป่วย
โรงพยาบาลชุมชนในเขตภาคใต้

นางนุชรีย์ ทองเงิน

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาด้านหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
แผนกวิชาการบริหารการพยาบาล สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ
กรุงเทพฯ

พ.ศ. 2552

60024 9611

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

245440

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง กับ
ความสามารถในการบริหารงานของหัวหน้าหอผู้ป่วย
โรงพยาบาลชุมชนในเขตภาคใต้

นางนุชรีย์ ทองเจิม

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาการบริหารการพยาบาล สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2552

**The Relationship between Personal Factors, Transformational
Leadership, and Management Ability of Head Nurses at
Community Hospitals in the Southern Region**

Mrs. Nootcharee Thongjerm

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Nursing Science in Nursing Administration

School of Nursing

Sukhothai Thammathirat Open University

2009

ชื่อวิทยานิพนธ์ ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง กับ
ความสามารถในการบริหารงานของหัวหน้าหอผู้ป่วย โรงพยาบาลชุมชน
ในเขตภาคใต้

ผู้วิจัย นางนุชรีย์ ทองเจิม ปริญญา พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการพยาบาล)
อาจารย์ที่ปรึกษา (1) อาจารย์ ดร. ชื่นจิตร์ โพธิศัพทสุข (2) อาจารย์ ดร. อัจริยา วัชรวิวัฒน์
ปีการศึกษา 2552

บทคัดย่อ

245440

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ปัจจัยส่วนบุคคล ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง
และความสามารถในการบริหารงานของหัวหน้าหอผู้ป่วย 2) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล
ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง กับความสามารถในการบริหารงานของหัวหน้าหอผู้ป่วย โรงพยาบาล
ชุมชนในเขตภาคใต้

กลุ่มตัวอย่างคือ หัวหน้าหอผู้ป่วยโรงพยาบาลชุมชน ในเขตภาคใต้ จำนวน 247 คน ได้
จากการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน คือ
1) แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล 2) แบบสอบถามภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้าหอผู้ป่วย
และ 3) แบบสอบถามความสามารถในการบริหารงานของหัวหน้าหอผู้ป่วย ซึ่งผ่านการตรวจสอบ
ความตรงของเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน ได้ค่า CVI เท่ากับ 0.96 และตรวจสอบความเที่ยงด้วยการ
หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค มีค่าเท่ากับ 0.94 และ 0.95 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้
สถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน Chi-Square และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการศึกษาพบว่า 1) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและความสามารถในการบริหารงาน
ของหัวหน้าหอผู้ป่วย โรงพยาบาลชุมชนในเขตภาคใต้ อยู่ในระดับสูง 2) ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ
ระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง และการได้รับการอบรมด้านบริหารมีความสัมพันธ์กับความสามารถใน
การบริหารงานของหัวหน้าหอผู้ป่วย ส่วนระดับการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการ
บริหารงานของหัวหน้าหอผู้ป่วย โรงพยาบาลชุมชนในเขตภาคใต้ 3) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของ
หัวหน้าหอผู้ป่วยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการบริหารงานของหัวหน้าหอผู้ป่วย
โรงพยาบาลชุมชนในเขตภาคใต้ อยู่ในระดับสูง ($r = 0.743$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สำคัญ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ความสามารถในการบริหารงาน หัวหน้าหอผู้ป่วย
โรงพยาบาลชุมชนเขตภาคใต้

Thesis title: The Relationship between Personal Factors, Transformational Leadership, and Management Ability of Head Nurses at Community Hospitals in the Southern Region

Researcher: Mrs.Nootcharee Thongjerm; **Degree:** Master of Nursing Science (Nursing administration); **Thesis advisors:** (1) Dr. Chuenjit Potisupsuk; (2) Dr.Atchariya Vatcharavivat; **Academic year:** 2009

Abstract

245440

The purposes of this research were 1) to study personal factors, transformational leadership, and the management ability of head nurses; and 2) to investigate the relationships between personal factors, transformational leadership, and management ability of head nurses at community hospitals in the southern region.

The sample consisted of 247 head nurses selected from community hospitals in the southern region by the stratified random sampling technique. Research instrument was **questionnaires which** comprised 3 sections: 1) personal factors, 2) transformational leadership, and 3) management ability. The content validity of questionnaires was verified by 5 experts; the CVI was at 0.96. The Cronbach's alpha reliability coefficients were 0.94 and 0.95 respectively. Data were analyzed by percentage, mean, standard deviation, Chi- Square, and Pearson product moment correlation coefficient.

The research findings were as follows. 1) Head nurses rated their transformational leadership, and their management ability at the high level. 2) Their age, administrative experience, and administrative training related significantly to their management ability, but their education did not relate significantly to their management ability. Finally, (3) their transformational leadership correlated significantly and positively with their management ability at the high level. ($r = 0.743, p < 0.05$)

Keywords: Transformational leadership, Management Ability, Head Nurses, Community Hospitals in the southern region

กิตติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจาก อาจารย์ ดร. ชื่นจิตร โพธิศัพท์สุข อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ ดร. อัจริยา วัชรวิวัฒน์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่ได้กรุณาแนะนำ ให้ข้อคิดเห็น ช่วยแก้ไขข้อบกพร่องด้วยความเอาใจใส่และเอื้ออาทรตลอดมา ผู้วิจัยซาบซึ้งและประทับใจเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ นาวาเอกหญิง ดร. ธนพร เข้มสุดา ประธานกรรมการสอบที่กรุณาให้คำแนะนำ และเสนอข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ ทำให้วิทยานิพนธ์เรื่องนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น และขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทความรู้และประสบการณ์ที่มีคุณค่ายิ่งตลอดระยะเวลาการศึกษา

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาตรวจสอบ และให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือวิจัย ขอขอบคุณผู้อำนวยการโรงพยาบาลชุมชน ในเขตภาคใต้ หัวหน้ากลุ่มการพยาบาล ผู้ประสานงาน ตลอดจนเจ้าหน้าที่หอผู้ป่วยทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และขอขอบคุณ ผู้อำนวยการ โรงพยาบาลชุมชน จังหวัดกระบี่ หัวหน้ากลุ่มการพยาบาล ผู้ประสานงาน รวมทั้งขอขอบคุณเจ้าหน้าที่หอผู้ป่วยทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในการทดลองใช้แบบสอบถาม

ขอกราบขอบพระคุณ คุณแม่ ครอบครัว และเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลอ่าวลึกทุกคน ที่คอยห่วงใย ช่วยเหลือและเป็นกำลังใจอย่างที่สุด และขอขอบคุณเจ้าหน้าที่สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือ จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์ที่เกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอบอบแต่ คุณพ่อ คุณแม่ ครอบครัว คณาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน

นุชรีย์ ทองเจิม

เมษายน 2553

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	5
สมมติฐานการวิจัย.....	6
ขอบเขตการวิจัย.....	7
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	7
ประโยชน์ที่ได้รับ.....	10
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	11
บทบาทและหน้าที่ของโรงพยาบาลชุมชน.....	12
บทบาทและหน้าที่ของหัวหน้าหอผู้ป่วย.....	16
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความสามารถในการบริหารงาน.....	20
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำและภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง.....	25
ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการบริหารงาน.....	31
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	34
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	37
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	37
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	40
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	45
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	46

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	47
ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของหัวหน้าหอผู้ป่วย	48
ตอนที่ 2 ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้าหอผู้ป่วย	50
ตอนที่ 3 ความสามารถในการบริหารงานของหัวหน้าหอผู้ป่วย	54
ตอนที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง กับความสามารถในการบริหารงานของหัวหน้าหอผู้ป่วย	59
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	62
สรุปการวิจัย	62
อภิปรายผล	65
ข้อเสนอแนะ	75
บรรณานุกรม	78
ภาคผนวก	90
ก. รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ	91
ข. เอกสารรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์	93
ค. ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย	95
ง. หนังสือขอความร่วมมือในการทดลองเครื่องมือวิจัยและ เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย	101
จ. แบบสอบถาม	106
ประวัติผู้วิจัย	113

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1 จำนวนโรงพยาบาล ประชากร และกลุ่มตัวอย่างหัวหน้าหอผู้ป่วย โรงพยาบาลชุมชน ในเขตภาคใต้.....	40
ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและร้อยละของหัวหน้าหอผู้ป่วย จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล.....	48
ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ของหัวหน้าหอผู้ป่วย โรงพยาบาลชุมชนในเขตภาคใต้ จำแนกเป็นรายด้าน และโดยรวม.....	50
ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของ หัวหน้าหอผู้ป่วย โรงพยาบาลชุมชน ในเขตภาคใต้ จำแนกเป็นรายด้าน รายข้อ และ โดยรวม.....	51
ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของความสามารถในการ บริหารงานของหัวหน้าหอผู้ป่วย โรงพยาบาลชุมชน ในเขตภาคใต้ จำแนกเป็นรายด้านและ โดยรวม.....	54
ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความสามารถในการบริหารงานของ หัวหน้าหอผู้ป่วย โรงพยาบาลชุมชน ในเขตภาคใต้ โดยจำแนกเป็นรายด้าน รายข้อ และ โดยรวม.....	55
ตารางที่ 4.6 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุ ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง และภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลงของหัวหน้าหอผู้ป่วย กับความสามารถในการบริหารงาน ของหัวหน้าหอผู้ป่วย โรงพยาบาลชุมชนในเขตภาคใต้.....	59
ตารางที่ 4.7 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลบุคคล (ด้านระดับการศึกษาและ ด้านการได้รับการอบรมด้านบริหาร) กับ ความสามารถการบริหารของ หัวหน้าหอผู้ป่วย โรงพยาบาลชุมชนในเขตภาคใต้.....	60
ตารางที่ 4.8 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง กับความสามารถในการ บริหารงานของหัวหน้าหอผู้ป่วย โรงพยาบาลชุมชนในเขตภาคใต้ (วิเคราะห์รายด้าน).....	61

ญ

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย..... 6